



**LIETUVOS RESPUBLIKOS
ORGANIZUOTO NUSIKALSTAMUMO PREVENCIJOS
ĮSTATYMAS**

2020 m. birželio 23 d. Nr. XIII-3068
Vilnius

**I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1 straipsnis. Įstatymo paskirtis

1. Šio įstatymo paskirtis – nustatyti teises organizuoto nusikalstamumo prevencijos priemonės, kuriomis būtų užtikrinamas kiekvieno žmogaus, visuomenės ir valstybės saugumas, asmens teisės ir laisvės, Lietuvos Respublikos Konstitucijoje įtvirtinti teisiniai visuomenės gyvenimo pagrindai.

2. Šis įstatymas nustato teisinius organizuoto nusikalstamumo prevencijos įgyvendinimo ir koordinavimo pagrindus, organizuoto nusikalstamumo prevencijos principus ir uždavinius, įgaliotų įgyvendinti organizuoto nusikalstamumo prevenciją policijos kriminalinės žvalgybos subjektų (toliau – organizuoto nusikalstamumo prevenciją įgyvendinantys padaliniai) teises ir pareigas, organizuoto nusikalstamumo prevencijos priemonės ir jų taikymą, organizuotų nusikalstamų grupių narių bendradarbiavimo su teisėsaugos institucijomis sąlygas ir pagrindus.

3. Šis įstatymas taikomas asmenims, kurie priklauso trijų ar daugiau asmenų grupei, veikiančiai tam tikrą laiką, suburtai galimai vienam ar keliems apysunkiems, sunkiems ir labai sunkiems nusikaltimams daryti, kuriuos sieja pastovūs tarpusavio ryšiai bei vaidmenų ar užduočių pasiskirstymas ir kurie yra organizuotos nusikalstamos grupės, kuri identifikuota Policijos departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (toliau – Policijos departamentas) sukauptų patikimų duomenų analitiniu įvertinimu, nariai.

4. Šis įstatymas taip pat gali būti taikomas asmenims, jei iš įstatymų nustatyta tvarka gautų duomenų apie šių asmenų ryšius su organizuotomis nusikalstamomis grupėmis ar jų nariais yra pakankamas pagrindas manyti, kad šie asmenys gali daryti apysunkius, sunkius ar

labai sunkius nusikaltimus ir prevencines poveikio priemones reikia taikyti siekiant garantuoti visuomenės ir valstybės saugumą, užtikrinti viešąją tvarką, asmenų teises ir laisves.

2 straipsnis. Organizuoto nusikalstamumo prevencijos principai

Organizuoto nusikalstamumo prevencijos priemonės turi būti taikomos laikantis šių principų:

1) asmens teisių ir laisvių apsaugos. Šis principas reiškia, kad asmens teisės ir laisvės gali būti apribotos tik įstatymuose nustatytais atvejais ir tvarka, siekiant apginti kito asmens teises ir laisves, nuosavybę, visuomenės ir valstybės saugumą, o asmuo, manantis, kad jo teisės ir laisvės yra pažeistos, turi teisę jas ginti;

2) įtikinėjimo ir prievartos derinimo. Šis principas reiškia, kad asmeniui jo teisių ir laisvių apribojimais turi būti taikomi tik tuo atveju, kai įtikinėjimo priemonės nebuvo veiksmingos arba kai jomis būtų neįmanoma įgyvendinti šio įstatymo paskirties;

3) proporcingumo. Šis principas reiškia, kad asmeniui taikomų jo teisių ir laisvių apribojimų mastas bei griežtumas turi būti proporcingas keliamai grėsmei kiekvieno žmogaus, visuomenės ir valstybės saugumui, asmens teisėms ir laisvėms, Lietuvos Respublikos Konstitucijoje nustatytiems teisiniams visuomenės gyvenimo pagrindams ir būtinas teisėtam ir visuotinai reikšmingam tikslui pasiekti;

4) savalaikiškumo. Šis principas reiškia, kad organizuoto nusikalstamumo prevenciją įgyvendinančios institucijos privalo nedelsdamos reaguoti į organizuoto nusikalstamumo pokyčius šiame įstatyme numatytomis priemonėmis, kai jų taikymas yra veiksmingiausias šio įstatymo paskirčiai įgyvendinti;

5) viešojo intereso apsaugos ir gynybos. Šis principas reiškia, kad privaloma imtis visų įstatymuose nustatytų priemonių, siekiant užkirsti kelią viešojo intereso pažeidimams ir jį apsaugoti, o viešojo intereso pažeidimo atveju – apginti pažeistą viešąjį interesą ir jį atkurti.

3 straipsnis. Organizuoto nusikalstamumo prevencijos uždaviniai

Organizuoto nusikalstamumo prevencijos uždaviniai yra:

1) atskleisti ir šalinti organizuoto nusikalstamumo priežastis ir sąlygas;

2) nustatyti ir išskaidyti organizuotas nusikalstamas grupes;

3) skatinti organizuotų nusikalstamų grupių narius bendradarbiauti su teisėsaugos institucijomis;

4) atgrasyti asmenis nuo nusikalstamų veikų darymo ir dalyvavimo organizuotose nusikalstamose grupėse;

5) užtikrinti nusikalstamų veikų atskleidimą ir ikiteisminį tyrimą;

6) užtikrinti tinkamą ir veiksmingą organizuoto nusikalstamumo prevencijos įgyvendinimo ir koordinavimo bei organizuoto nusikalstamumo priežiūros ir kontrolės mechanizmą.

4 straipsnis. Organizuoto nusikalstamumo prevencijos įgyvendinimas ir koordinavimas

1. Organizuoto nusikalstamumo prevenciją įgyvendina Policijos departamentas ir šio straipsnio 5 dalyje nurodyti subjektai.

2. Veiklą, kuria siekiama įgyvendinti organizuoto nusikalstamumo prevenciją šio įstatymo nustatytais pagrindais ir tvarka, vykdo organizuoto nusikalstamumo prevenciją įgyvendinantys padaliniai.

3. Organizuoto nusikalstamumo prevencijos koordinavimą atlieka ir taktiką formuoja Policijos departamentas.

4. Policijos departamentas, įgyvendindamas ir koordinuodamas organizuoto nusikalstamumo prevenciją:

1) prognozuoja ir nustato rizikos veiksnius, pavojus ir grėsmes, kylančius dėl organizuoto nusikalstamumo;

2) koordinuoja organizuoto nusikalstamumo prevencijos priemonių taikymą ir vykdymą;

3) ne rečiau kaip kartą per metus iš kriminalinės žvalgybos pagrindinių institucijų, užsienio valstybių teisėsaugos ir žvalgybinio pobūdžio veiklą vykdančių institucijų, Europos Sąjungos institucijų ir tarptautinių organizacijų gauna ir apibendrina patikrintus duomenis apie asmenų ryšius su organizuotomis nusikalstamomis grupėmis ar jų nariais; remdamasis šio įstatymo 1 straipsnio 3 dalyje nustatytais kriterijais ir patikimų duomenų analitiniu vertinimu sudaro organizuotų nusikalstamų grupių ir jų narių sąrašą (toliau – Sąrašas). Lietuvos Respublikos valstybės ir tarnybos paslapčių įstatyme nustatyta tvarka Sąrašas įslaptinamas;

4) bendradarbiauja su kitomis valstybės institucijomis ir įstaigomis, užsienio valstybių teisėsaugos ir žvalgybinio pobūdžio veiklą vykdančiomis institucijomis, Europos Sąjungos institucijomis ir tarptautinėmis organizacijomis.

5. Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnyba prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos, Lietuvos kalėjimų tarnyba, Muitinės departamentas prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos, Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnyba, Valstybės sienos apsaugos tarnyba prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos, Antrasis operatyvinių tarnybų departamentas prie Krašto apsaugos ministerijos, Lietuvos Respublikos valstybės saugumo departamentas pagal kompetenciją dalyvauja įgyvendinant organizuoto nusikalstamumo prevenciją, t. y.:

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIV-1209](#), 2022-06-28, paskelbta TAR 2022-07-15, i. k. 2022-15573

1) analizuoja ir vertina organizuoto nusikalstamumo priežastis ir sąlygas, teikia duomenis Policijos departamentui dėl organizuotos nusikalstamos grupės ir jos narių įtraukimo į Sąrašą;

2) siūlo Policijos departamentui inicijuoti organizuoto nusikalstamumo prevencijos priemonių taikymą šiame įstatyme nurodytiems asmenims.

5 straipsnis. Organizuoto nusikalstamumo prevenciją įgyvendinančių padalinių teisės ir pareigos

1. Organizuoto nusikalstamumo prevenciją įgyvendinantys padaliniai turi teisę:

1) naudotis kriminalinės žvalgybos subjektų teisėmis ir atlikti kriminalinės žvalgybos tyrimą Lietuvos Respublikos kriminalinės žvalgybos įstatyme nustatytais pagrindais;

2) gauti iš juridinių, fizinių asmenų ar juridinio asmens statuso neturinčių subjektų informaciją, reikalingą organizuoto nusikalstamumo prevencijos uždaviniams įgyvendinti;

3) bendradarbiauti su kitomis valstybės institucijomis ir įstaigomis, užsienio valstybių teisėsargos ir žvalgybinio pobūdžio veiklą vykdančiomis institucijomis, Europos Sąjungos institucijomis ir tarptautinėmis organizacijomis, įstatymų nustatyta tvarka teikti joms paramą, keistis su jomis informacija;

4) kviešti atvykti į organizuoto nusikalstamumo prevenciją įgyvendinantį padalinį asmenis, kuriems planuojama taikyti organizuoto nusikalstamumo prevencijos priemones arba kuriems šios priemonės yra pritaikytos;

5) tikrinti, ar asmuo nepakeitė gyvenamosios vietos be organizuoto nusikalstamumo prevenciją įgyvendinančio padalinio pareigūno (toliau – pareigūnas) sutikimo ir nustatyto laiku būna gyvenamojoje vietoje, ar nesilanko teismo sprendime nurodytose vietose, kai tai susiję su teismo įpareigojimo vykdymo kontrole;

6) teisės aktų nustatyta tvarka tvarkyti asmens duomenis;

7) imti biometrinius duomenis iš asmenų, kuriems pritaikytos organizuoto nusikalstamumo prevencijos priemonės, šiuos asmenis fotografuoti, daryti garso ir vaizdo įrašus.

2. Organizuoto nusikalstamumo prevenciją įgyvendinantys padaliniai privalo:

1) laikytis organizuoto nusikalstamumo prevencijos principų;

2) užtikrinti gautos informacijos saugumą ir jos naudojimą tik pagal paskirtį;

3) nutraukti organizuoto nusikalstamumo prevencijos priemonių taikymą, kai pasiekiami jų skyrimo metu kelti tikslai arba paaiškėja, kad taikyti šias priemones nebetikslinga.

II SKYRIUS

ORGANIZUOTO NUSIKALSTAMUMO PREVENCIJOS PRIEMONĖS

6 straipsnis. Organizuoto nusikalstamumo prevencijos priemonės ir jų taikymo pagrindas

1. Organizuoto nusikalstamumo prevencijos priemonės yra oficialus perspėjimas, teismo įpareigojimai ir neteisėtos kilmės turto konfiskavimas.
2. Neteisėtos kilmės turto konfiskavimas taikomas Lietuvos Respublikos civilinio turto konfiskavimo įstatyme nustatyta tvarka.
3. Teismo įpareigojimas taikyti intensyvią priežiūrą ir neteisėtos kilmės turto konfiskavimas gali būti taikomi tik šio įstatymo 1 straipsnio 3 dalyje nurodytiems asmenims.
4. Organizuoto nusikalstamumo prevencijos priemonės gali būti taikomos asmenims, apie kuriuos įstatymų nustatyta tvarka gauta patikrintų duomenų ir yra pakankamas pagrindas manyti, kad šie asmenys yra organizuotos nusikalstamos grupės nariai arba turi ryšių su organizuotomis nusikalstamomis grupėmis ar jų nariais.
5. Asmens, kuriam paskirtos organizuoto nusikalstamumo prevencijos priemonės, duomenys įrašomi į Prevencinių poveikio priemonių taikymo registrą ir tvarkomi šio registro nuostatuose nustatyta tvarka.

7 straipsnis. Oficialaus perspėjimo pareiškimo tvarka ir pasekmės

1. Oficialus perspėjimas – pareigūno rašytinis reikalavimas asmeniui laikytis Lietuvos Respublikos Konstitucijos ir kitų teisės aktų, nevaržyti kitų asmenų teisių ir laisvių, nedaryti teisės pažeidimų ir supažindinimas su galimomis teisinėmis pasekmėmis, jei šių reikalavimų bus nesilaikoma.
2. Atsižvelgdamas į surinktus duomenis, kai yra šio įstatymo 6 straipsnyje nustatytas pagrindas, pareigūnas, suderinęs su organizuoto nusikalstamumo prevenciją įgyvendinančio padalinio vadovu, gali pareikšti asmeniui oficialų perspėjimą.
3. Sprendimas dėl oficialaus perspėjimo pareiškimo asmeniui įforminamas nutarimu (toliau – nutarimas). Nutarimą patvirtina organizuoto nusikalstamumo prevenciją įgyvendinančio padalinio vadovas.
4. Šio straipsnio 3 dalyje nurodytas nutarimas pateikiamas asmeniui, kuriam pareiškiamas oficialus perspėjimas, susipažinti ir pasirašyti, taip pat įteikiamas šio nutarimo nuorašas. Pareiškiant asmeniui oficialų perspėjimą, gali dalyvauti šio asmens advokatas arba advokato pavedimu advokato padėjėjas, kitas aukštąjį teisinį išsilavinimą turintis asmuo, kurį asmuo, kuriam pareiškiamas oficialus perspėjimas, įgaliojo atstovauti savo interesams (toliau – advokatas (atstovas)).

5. Jeigu asmuo, kuriam pareiškiamas oficialus perspėjimas, atsisako susipažinti su nutarimu ir (ar) jį pasirašyti, ir (ar) priimti nutarimo nuorašą arba dėl fizinių trūkumų ar kitų priežasčių negali atlikti šioje dalyje nurodytų veiksmų, apie tai pažymima nutarime ir patvirtinama pareigūno parašu bei laikoma, kad asmuo yra susipažinęs su nutarimu. Oficialaus perspėjimo pareiškimas asmeniui gali būti fiksuojamas garso ir (ar) vaizdo priemonėmis apie tai iš anksto informavus šį asmenį.

6. Jeigu asmuo, kuriam pareikštas oficialus perspėjimas, nesilaiko šio perspėjimo reikalavimų, pareigūnas, suderinęs su organizuoto nusikalstamumo prevenciją įgyvendinančio padalinio vadovu, gali kreiptis į apylinkės teismą su prašymu skirti šiam asmeniui teismo įpareigojimus.

8 straipsnis. Oficialaus perspėjimo apskundimo tvarka

1. Šio įstatymo 7 straipsnyje nurodytas nutarimas per 20 kalendorinių dienų nuo nutarimo nuorašo įteikimo asmeniui, kuriam pareikštas oficialus perspėjimas, arba nuo šio įstatymo 7 straipsnio 5 dalyje nurodytų veiksmų atlikimo gali būti skundžiamas apylinkės teismui pagal organizuoto nusikalstamumo prevenciją įgyvendinančio padalinio buvimo vietą.

2. Nutarimo apskundimas nesustabdo jo galiojimo. Kol toks skundas neišnagrinėtas, asmeniui negali būti skiriami teismo įpareigojimai.

3. Apylinkės teismui nagrinėjant šio straipsnio 1 dalyje numatytą skundą, gali būti rengiamas posėdis, į kurį kviečiamas pareigūnas ir asmuo, kuriam pareikštas oficialus perspėjimas. Apylinkės teismo posėdyje nagrinėjant skundą, gali dalyvauti asmens, kuriam pareikštas oficialus perspėjimas, advokatas (atstovas). Šių asmenų, jeigu jiems buvo laiku pranešta apie apylinkės teismo posėdžio datą, vietą ir laiką, neatvykimas netrukdo nagrinėti skundo. Apylinkės teismo sprendimas priimamas ne vėliau kaip per 10 kalendorinių dienų nuo reikiamos medžiagos gavimo iš organizuoto nusikalstamumo prevenciją įgyvendinančio padalinio. Apylinkės teismo sprendimas yra galutinis ir neskundžiamas.

9 straipsnis. Teismo įpareigojimai ir jų skyrimo tvarka

1. Teismo įpareigojimai – tam tikrų pareigų ir (ar) teisių apribojimo asmenims nustatymas organizuoto nusikalstamumo prevencijos tikslais, siekiant užtikrinti kiekvieno žmogaus, visuomenės ir valstybės saugumą, asmens teises ir laisves, Lietuvos Respublikos Konstitucijoje įtvirtintus teisinius visuomenės gyvenimo pagrindus.

2. Teismo įpareigojimų rūšys:

1) nepalaikyti ryšių su nurodytais asmenimis;

2) nekeisti gyvenamosios vietos be pareigūno sutikimo ir nustatytu laiku būti gyvenamojoje vietoje;

3) nesilankyti nurodytose vietose;

4) informuoti pareigūną apie visus sandorius, kurių vertė yra didesnė negu 40 bazinių baudų ir nuobaudų dydžių (toliau – BBND);

5) taikyti laikiną ribojimą verstis ūkine, komercine, finansine ar profesine veikla;

6) taikyti intensyvią priežiūrą.

3. Šio įstatymo 7 straipsnio 6 dalyje nustatyto atveju pareigūnas privalo iškviesti asmenį atvykti į organizuoto nusikalstamumo prevenciją įgyvendinantį padalinį, o jeigu asmuo neatvyksta, atvesdinti jį į organizuoto nusikalstamumo prevenciją įgyvendinantį padalinį ir gauti paaiškinimus apie aplinkybes, dėl kurių galima kreiptis į apylinkės teismą dėl teismo įpareigojimų skyrimo. Gauti asmens paaiškinimai surašomi į paaiškinimų protokolą, su kuriuo pasirašytinai supažindinamas paaiškinimus pateikęs asmuo. Asmuo, nesutikdamas su tam tikromis paaiškinimų protokolo vietomis, padaro atitinkamą priedą paskutiniame paaiškinimų protokolo lape. Asmenims teikiant paaiškinimus, gali būti daromas vaizdo ir (ar) garso įrašas, apie tai iš anksto informavus šį asmenį. Šiuo atveju paaiškinimų protokole pažymima, kad asmens paaiškinimai pateikiami pridedamame garso ir (ar) vaizdo įraše. Asmeniui atsisakius teikti paaiškinimus, surašomas tarnybinis pranešimas. Visa surinkta medžiaga pateikiama organizuoto nusikalstamumo prevenciją įgyvendinančio padalinio vadovui sprendimui dėl būtinumo kreiptis į apylinkės teismą dėl teismo įpareigojimų skyrimo priimti.

4. Organizuoto nusikalstamumo prevenciją įgyvendinančio padalinio vadovui priėmus sprendimą kreiptis į apylinkės teismą dėl teismo įpareigojimų skyrimo, pareigūnas surašo teikimą apylinkės teismui dėl teismo įpareigojimų skyrimo (toliau – teikimas).

5. Teikime nurodoma:

1) teikimą pateikusio pareigūno vardas, pavardė ir pareigos;

2) asmens, kuriam siūloma skirti teismo įpareigojimus, vardas, pavardė, asmens kodas, gimimo metai (jei nėra asmens kodo), gyvenamoji vieta ir kiti reikšmingi duomenys, atsižvelgiant į siūlomų skirti teismo įpareigojimų rūšį;

3) duomenys ir motyvai, kuriais pagrindžiamas būtinumas skirti teismo įpareigojimus, ir siekiamas rezultatas;

4) siūlomų skirti teismo įpareigojimų rūšis, pagrindas, trukmė ir sąlygos.

6. Prie teikimo pridedami vieši dokumentai apie asmens veiklos pavojingumą ir kiti duomenys, reikšmingi sprendžiant klausimą dėl teismo įpareigojimų skyrimo. Teikimą nagrinėjančiam teisėjui gali būti pateikiami ir Valstybės ir tarnybos paslapčių įstatyme nustatyta tvarka įslaptinti dokumentai.

7. Teikimą nagrinėja apylinkės teismo pagal organizuoto nusikalstamumo prevenciją įgyvendinančio padalinio buvimo vietą teisėjas dalyvaujant pareigūnui ir asmeniui, kuriam siūloma skirti teismo įpareigojimus, išskyrus šio straipsnio 8 dalyje nustatytus atvejus. Apylinkės teisme sprendžiant teismo įpareigojimų skyrimo klausimą gali dalyvauti asmens, kuriam siūloma skirti teismo įpareigojimus, advokatas (atstovas).

8. Kai asmuo, kuriam siūloma skirti teismo įpareigojimus, neatvyksta į apylinkės teismą, teismo įpareigojimais gali būti paskirti ir jam nedalyvaujant, jeigu jam tinkamai ir laiku pranešta apie teikimo nagrinėjimo vietą, datą ir laiką ir jeigu negautas šio asmens prašymas atidėti teikimo nagrinėjimą. Kai yra gautas asmens, kuriam siūloma skirti teismo įpareigojimus, prašymas atidėti teikimo nagrinėjimą, teikimas gali būti išnagrinėtas nedalyvaujant šiam asmeniui, jeigu apylinkės teismas, pripažinęs neatvykimo į teikimo nagrinėjimą priežastis nesvarbiomis, atmeta šį asmens prašymą. Atmetus prašymą atidėti teikimo nagrinėjimą, apylinkės teisme nagrinėjant teikimą gali dalyvauti asmens, kuriam siūloma skirti teismo įpareigojimus, advokatas (atstovas).

9. Asmuo, kuriam siūloma skirti teismo įpareigojimus, turi teisę duoti teisėjui paaiškinimus ir susipažinti su apylinkės teismui pateikta medžiaga. Su apylinkės teismui pateikta medžiaga taip pat turi teisę susipažinti asmens, kuriam siūloma skirti teismo įpareigojimus, advokatas (atstovas). Asmuo, kuriam siūloma skirti teismo įpareigojimus, turi teisę Valstybės ir tarnybos paslapčių įstatymo ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka susipažinti su įslaptinta informacija, taip pat su kita medžiaga, kurios atskleidimas yra ribotas.

10. Apylinkės teismas teikimą išnagrinėja ne vėliau kaip per 48 valandas nuo jo gavimo. Išklaušęs paaiškinimus ir susipažinęs su medžiaga, teisėjas priima sprendimą skirti asmeniui teismo įpareigojimus arba teismo įpareigojimų neskirti.

11. Apylinkės teismas gali skirti asmeniui vieną ar kelis teismo įpareigojimus. Skirdamas teismo įpareigojimus, apylinkės teismas nustato jų trukmę ar įvykdymo terminą. Teismo įpareigojimų trukmė negali viršyti 3 mėnesių. Jeigu teismo įpareigojimais nepasiekiami organizuoto nusikalstamumo prevencijos priemonių skyrimo metu kelti tikslai, paskirti teismo įpareigojimais gali būti pratęsti dar iki 3 mėnesių. Teismo įpareigojimų pratęsimų skaičius neribojamas, jei turima informacijos apie asmens keliamą grėsmę šio įstatymo saugomoms vertybėms. Teismo įpareigojimų pratęsimo klausimas sprendžiamas ir sprendimai skirti teismo įpareigojimus arba neskirti teismo įpareigojimų skundžiami šio įstatymo 9 ir 10 straipsniuose nustatyta tvarka.

12. Kai gauti duomenys rodo, kad teismo įpareigojimais pasiekti jų skyrimo metu kelti tikslai arba vykdyti teismo įpareigojimus nebetikslinga, pareigūnas per 3 kalendorines dienas nuo šių aplinkybių atsiradimo (paaiškėjimo) surašo nutarimą nutraukti teismo įpareigojimų

vykdymą, jį patvirtina organizuoto nusikalstamumo prevenciją įgyvendinančio padalinio vadovas ir asmuo, kuriam paskirti teismo įpareigojimai.

10 straipsnis. Teismo įpareigojimų apskundimo tvarka

1. Asmuo, kuriam paskirti ar nepaskirti teismo įpareigojimai, jo advokatas (atstovas) ar pareigūnas turi teisę apskusti apylinkės teismo sprendimą skirti teismo įpareigojimus arba neskirti teismo įpareigojimų (toliau – sprendimas) apygardos teismui. Skundai paduodami per skundžiamą sprendimą priėmusį apylinkės teismą per 20 kalendorinių dienų nuo sprendimo priėmimo dienos. Apygardos teismo sprendimas priimamas ne vėliau kaip per 10 kalendorinių dienų nuo reikiamos medžiagos gavimo iš skundžiamą sprendimą priėmusio apylinkės teismo. Apygardos teismo sprendimas yra galutinis ir neskundžiamas.

2. Apskundęs sprendimą, asmuo privalo laikytis teismo įpareigojimų sąlygų iki apygardos teismo sprendimo priėmimo.

3. Apygardos teismui nagrinėjant šio straipsnio 1 dalyje nurodytą skundą, gali būti rengiamas posėdis, į kurį kviečiamas pareigūnas ir asmuo, kuriam paskirti ar nepaskirti teismo įpareigojimai. Apygardos teismo posėdyje nagrinėjant skundą, gali dalyvauti šio asmens advokatas (atstovas). Šioje dalyje nurodytų asmenų, jeigu jiems buvo laiku pranešta apie teismo posėdžio datą, vietą ir laiką, neatvykimas netrukdo nagrinėti skundo. Kai yra gautas asmens, kuriam siūloma skirti teismo įpareigojimus, prašymas atidėti teikimo nagrinėjimą, teikimas gali būti išnagrinėtas nedalyvaujant šiam asmeniui, jeigu apygardos teismas, pripažinęs neatvykimo į teikimo nagrinėjimą priežastis nesvarbiomis, atmeta šį asmens prašymą. Atmetus prašymą atidėti skundo nagrinėjimą, apygardos teisme nagrinėjant skundą gali dalyvauti asmens, kuriam siūloma skirti teismo įpareigojimus, advokatas (atstovas).

11 straipsnis. Teismo įpareigojimų vykdymo kontrolė

1. Teismo įpareigojimų vykdymą kontroliuoja juos inicijavęs organizuoto nusikalstamumo prevenciją įgyvendinantis padalinys.

2. Asmuo, pažeidęs teismo įpareigojimus, atsako pagal Lietuvos Respublikos baudžiamąjį kodeksą.

12 straipsnis. Teismo įpareigojimo nepalaikyti ryšių su nurodytais asmenimis vykdymas

Asmuo, kuriam skirtas teismo įpareigojimas nepalaikyti ryšių su nurodytais asmenimis, privalo nebendrauti, nepalaikyti, neinicijuoti ir vengti bet kokių ryšių ir bet kokia forma su teismo sprendime nurodytais asmenimis.

13 straipsnis. Teismo įpareigojimo nekeisti gyvenamosios vietos be pareigūno sutikimo ir nustatytu laiku būti gyvenamojoje vietoje vykdymas

1. Asmuo, kuriam skirtas teismo įpareigojimas nekeisti gyvenamosios vietos be pareigūno sutikimo ir nustatytu laiku būti gyvenamojoje vietoje, norėdamas pakeisti gyvenamąją vietą, privalo motyvuotu raštu kreiptis į pareigūną, o šis per 7 kalendorines dienas pateikia motyvuotą atsakymą dėl priimto sprendimo.

2. Asmuo, kuriam skirtas teismo įpareigojimas nekeisti gyvenamosios vietos be pareigūno sutikimo ir nustatytu laiku būti gyvenamojoje vietoje, privalo būti gyvenamojoje vietoje teismo sprendime nustatytu laiku.

3. Asmuo, kuriam skirtas teismo įpareigojimas nekeisti gyvenamosios vietos be pareigūno sutikimo ir nustatytu laiku būti gyvenamojoje vietoje, norėdamas dėl atsiradusių svarbių priežasčių išvykti iš gyvenamosios vietos teismo sprendime nustatytu laiku, privalo motyvuotu raštu, nurodydamas išvykimo tikslą, laiką ir trukmę, kreiptis į pareigūną, o šis per 3 kalendorines dienas pateikia motyvuotą atsakymą dėl priimto sprendimo. Neatidėliotinais atvejais pareigūnas šioje dalyje nurodytą sprendimą privalo priimti nedelsdamas ir apie jį žodžiu informuoti asmenį.

14 straipsnis. Teismo įpareigojimo nesilankyti nurodytose vietose vykdymas

1. Asmuo, kuriam skirtas teismo įpareigojimas nesilankyti nurodytose vietose, privalo vengti bet kuriuo paros metu būti teismo sprendime nurodytose vietose.

2. Asmuo, kuriam skirtas teismo įpareigojimas nesilankyti nurodytose vietose, norėdamas dėl atsiradusių svarbių priežasčių apsilankyti teismo sprendime nurodytoje vietoje, privalo motyvuotu raštu, nurodydamas apsilankymo tikslą, laiką ir trukmę, kreiptis į pareigūną, o šis per 3 kalendorines dienas pateikia motyvuotą atsakymą dėl priimto sprendimo. Neatidėliotinais atvejais pareigūnas šioje dalyje nurodytą sprendimą privalo priimti nedelsdamas ir apie jį žodžiu informuoti asmenį.

15 straipsnis. Teismo įpareigojimo informuoti pareigūną apie visus sandorius, kurių vertė yra didesnė negu 40 BBND, vykdymas

1. Asmuo, kuriam skirtas teismo įpareigojimas informuoti pareigūną apie visus sandorius, kurių vertė yra didesnė negu 40 BBND, privalo per 10 kalendorinių dienų nuo sandorio sudarymo dienos apie tokius sandorius raštu informuoti pareigūną.

2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytame rašte turi būti nurodomi sandorio šalių duomenys, sandorio objektas ir sandorio suma. Šis raštas turi būti pasirašytas asmens, kuriam skirtas teismo

įpareigojimas informuoti pareigūną apie visus sandorius, kurių vertė yra didesnė negu 40 BBND. Kartu su raštu pateikiamos ir dokumentų, patvirtinančių sudarytus sandorius, kopijos.

16 straipsnis. Teismo įpareigojimo taikyti laikiną ribojimą verstis ūkine, komercine, finansine ar profesine veikla vykdymas

1. Laikinas ribojimas verstis ūkine, komercine, finansine ar profesine veikla – teismo ribojimas asmeniui vykdyti ūkinę, komercinę, finansinę ar profesinę veiklą, sudaryti tam tikrus sandorius arba imtis kitų veiksmų, siekiant užkirsti kelią neteisėtiems veiksams, saugomų teisių pažeidimams arba išvengti gresiančios žalos.

2. Laikinas ribojimas verstis ūkine, komercine, finansine ar profesine veikla gali būti taikomas tik tiek ir tik tokios apimtys, kiek ta veikla padedama, palengvinama ar sudaromos palankios sąlygos organizuotų nusikalstamų grupių nariams daryti nusikalstamas veikas.

3. Teismas, laikinai ribodamas asmeniui teisę verstis ūkine, komercine, finansine ar profesine veikla, konkrečiai nurodo, kokia veikla (veiklomis) verstis yra laikinai apribota ir šio ribojimo mastą ir terminą.

4. Laikinas ribojimas verstis ūkine, komercine, finansine ar profesine veikla negali apriboti asmens būtiniausių poreikių tenkinimo.

17 straipsnis. Teismo įpareigojimo taikyti intensyvią priežiūrą vykdymas

1. Intensyvi priežiūra – teismo sprendimas kontroliuoti asmens judėjimą elektroninėmis stebėjimo priemonėmis.

2. Teismas, skirdamas asmeniui intensyvią priežiūrą, nustato intensyvios priežiūros sąlygas ir terminus.

3. Asmuo, kuriam paskirta intensyvi priežiūra, privalo:

- 1) dėvėti elektroninį stebėjimo įtaisą;
- 2) laikytis nustatytų intensyvios priežiūros sąlygų.

4. Asmeniui, kuriam paskirta intensyvi priežiūra, draudžiama nusiimti, gadinti ar sunaikinti elektroninį stebėjimo įtaisą.

5. Asmenų intensyvi priežiūra vykdoma Lietuvos Respublikos Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka.

III SKYRIUS

ORGANIZUOTŲ NUSIKALSTAMŲ GRUPIŲ NARIŲ IR ASMENŲ, SUSIJUSIŲ SU ORGANIZUOTU NUSIKALSTAMUMU, BENDRADARBIAVIMO SU TEISĖSAUGOS INSTITUCIJOMIS SĄLYGOS IR PAGRINDAI

18 straipsnis. Organizuotų nusikalstamų grupių narių ir asmenų, susijusių su organizuotu nusikalstamumu, bendradarbiavimo su teisėsaugos institucijomis sąlygos ir pagrindai

1. Organizuotos nusikalstamos grupės nariui ar asmeniui, susijusiam su organizuota nusikalstama grupe, gali būti suteiktas imunitetas nuo persekiojimo baudžiamąja tvarka už galimai padarytas nusikalstamas veikas, išskyrus šio įstatymo 19 straipsnio 6 dalyje nurodytus atvejus, jeigu šis asmuo reikšmingai slapta bendradarbiavo su teisėsaugos institucijomis atliekant tyrimą ir vykdant baudžiamąjį persekiojimą dėl Sąraše esančių organizuotų nusikalstamų grupių ir jų narių padarytų nusikalstamų veikų.

2. Reikšmingu slaptu bendradarbiavimu laikomas toks bendradarbiavimas, kai asmuo suteikė informaciją apie:

1) Sąraše esančių organizuotų nusikalstamų grupių pobūdį, sudėtį, struktūrą, buvimo vietą ar veiklą;

2) nusikaltimus, kuriuos padarė ar rengiasi daryti Sąraše esančios organizuotos nusikalstamos grupės ar jų nariai, ryšius su kitomis organizuotomis nusikalstamomis grupėmis, įskaitant tarptautinius ryšius, jei tokie ryšiai žinomi, ir organizuotų nusikalstamų grupių narių neteisėtos kilmės turtą.

3. Reikšmingai slapta bendradarbiavusio asmens duomenys neatskleidžiami ir įslaptinami Valstybės ir tarnybos paslapčių įstatyme nustatyta tvarka.

19 straipsnis. Atsisakymas asmenį persekioti baudžiamąja tvarka

1. Reikšmingai slapta bendradarbiavusį asmenį atsisakoma persekioti baudžiamąja tvarka, jeigu jis suteikė šio įstatymo 18 straipsnio 2 dalyje nurodytą informaciją, nors ir dalyvavo organizuotos nusikalstamos grupės veikloje ir jos daromose nusikalstamose veikose, išskyrus šio straipsnio 6 dalyje numatytus atvejus.

2. Reikšmingas slaptas bendradarbiavimas, jo sąlygos, jų nesilaikymo pasekmės užfiksuojamos rašytiniame tokio asmens ir policijos generalinio komisaro ar jo įgalioto pareigūno susitarime.

3. Reikšmingai slapta bendradarbiavusį asmenį atsisakoma persekioti baudžiamąja tvarka apygardos teismo pirmininko ar jo įgalioto teisėjo sprendimu pagal prokuroro motyvuotą teikimą, parengtą pagal policijos generalinio komisaro ar jo įgalioto pareigūno pateiktus duomenis, kuriais patvirtinamas tokių veiksmų atlikimo būtinumas ir faktinis pagrindas.

4. Konspiracijos tikslais sprendimas dėl atsisakymo asmenį persekioti baudžiamąja tvarka gali būti priimtas bet kuriame apygardos teisme. Teismo sprendimas atsisakyti asmenį persekioti baudžiamąja tvarka įsigalioja nuo jo paskelbimo.

5. Šio straipsnio 3 dalyje numatytame teikime nurodoma:

1) teikimą pateikusių prokuroro vardas, pavardė, pareigos;

2) asmens, kurį atsisakoma persekioti baudžiamąja tvarka, duomenys: vardas, pavardė, asmens kodas, gimimo metai (jei nėra asmens kodo), gyvenamoji vieta ir kiti reikšmingi duomenys;

3) duomenys ir (ar) motyvai, pagrindžiantys būtinumą atsisakyti asmenį persekioti baudžiamąja tvarka, ir siekiamas rezultatas;

4) Baudžiamajame kodekse numatytos nusikalstamos veikos, dėl kurių galimo padarymo atsisakoma asmenį persekioti baudžiamąja tvarka.

6. Atsisakyti reikšmingai slapta bendradarbiavusį asmenį persekioti baudžiamąja tvarka galima už jo padarytas nusikalstamas veikas, išskyrus atvejus, kai jau buvo atsisakyta jį persekioti baudžiamąja tvarka šio įstatymo 18 straipsnyje nustatytais pagrindais arba kai šis asmuo pagal Baudžiamojo kodekso 39¹ straipsnį buvo atleistas nuo baudžiamosios atsakomybės, arba kai šis asmuo dalyvavo tyčia nužudant, taip pat kai šis asmuo yra organizuotos nusikalstamos grupės organizatorius.

7. Įsigaliojus teismo sprendimui atsisakyti reikšmingai slapta bendradarbiavusį asmenį persekioti baudžiamąja tvarka, policijos generalinis komisaras arba jo įgaliotas pareigūnas vieną sprendimo egzempliorių ne vėliau kaip kitą darbo dieną po sprendimo gavimo išsiunčia (perduoda) įgaliotam prokurorui.

8. Asmuo, kurį atsisakoma persekioti baudžiamąja tvarka, pasirašytinai supažindinamas su teismo sprendimu ir įspėjamas, kad jei nesilaikys jo ir policijos generalinio komisaro ar jo įgalioto pareigūno susitarime nustatytų sąlygų, jis gali būti persekiojamas baudžiamąja tvarka už nusikalstamas veikas, dėl kurių buvo atsisakyta jį persekioti baudžiamąja tvarka.

9. Asmens, kurį atsisakoma persekioti baudžiamąja tvarka, ir policijos generalinio komisaro ar jo įgalioto pareigūno susitarimo pasirašymo tvarką ir turinį nustato Policijos departamentas, suderinęs su generaliniu prokuroru.

10. Asmens, kurį pagal šį straipsnį atsisakoma persekioti baudžiamąja tvarka, nusikalstama veika padaryta žala atlyginama įstatymų nustatyta tvarka.

20 straipsnis. Atsisakymo asmenį persekioti baudžiamąja tvarka neskyrimo apskundimo tvarka

Jeigu šio įstatymo 19 straipsnio 3 dalyje nurodytas teisėjas priima sprendimą atsisakyti sankcionuoti atsisakymą reikšmingai slaptai bendradarbiavusį asmenį persekioti baudžiamąja tvarka, teikimą teikiantis prokuroras gali apskūsti sprendimą Lietuvos apeliaciniam teismui. Šis skundas paduodamas per skundžiamą sprendimą priėmusį apygardos teismą per 20 kalendorinių dienų nuo sprendimo priėmimo dienos. Lietuvos apeliacinio teismo sprendimas priimamas ne vėliau kaip per 10 kalendorinių dienų nuo reikiamos medžiagos gavimo iš skundžiamą sprendimą priėmusio apygardos teismo. Lietuvos apeliacinio teismo sprendimas yra galutinis ir neskundžiamas.

21 straipsnis. Atsisakymo asmenį persekioti baudžiamąja tvarka panaikinimo tvarka

1. Jeigu nustatoma, kad asmuo, kurį atsisakyta persekioti baudžiamąja tvarka, nesilaiko jo ir policijos generalinio komisaro ar jo įgalioto pareigūno susitarime nustatytų sąlygų, inicijuojamas atsisakymo šį asmenį persekioti baudžiamąja tvarka panaikinimas.

2. Atsisakymas asmenį persekioti baudžiamąja tvarka panaikinamas apygardos teismo pirmininko, jo įgalioto teisėjo ar šio įstatymo 20 straipsnio 1 dalyje nurodytą galutinį sprendimą priėmusio Lietuvos apeliacinio teismo sprendimu pagal prokuroro motyvuotą teikimą, parengtą pagal policijos generalinio komisaro ar jo įgalioto pareigūno pateiktus duomenis, kuriais patvirtinamas tokių veiksmų atlikimo būtinumas ir faktinis pagrindas.

3. Asmuo turi teisę per 20 kalendorinių dienų apskūsti apygardos teismo pirmininko ar jo įgalioto teisėjo sprendimą, kuriuo panaikinamas atsisakymas jį persekioti baudžiamąja tvarka. Apygardos teismo pirmininko įgalioto teisėjo sprendimas ir apygardos teismo pirmininko priimtas sprendimas panaikinti atsisakymą asmenį persekioti baudžiamąja tvarka per 20 kalendorinių dienų nuo sprendimo priėmimo dienos gali būti skundžiamas Lietuvos apeliaciniam teismui. Šioje dalyje numatyti skundai paduodami per skundžiamą sprendimą priėmusį apygardos teismą. Lietuvos apeliacinio teismo sprendimas priimamas ne vėliau kaip per 10 kalendorinių dienų nuo reikiamos medžiagos gavimo iš skundžiamą sprendimą priėmusio apygardos teismo. Lietuvos apeliacinio teismo sprendimas yra galutinis ir neskundžiamas.

4. Jeigu šio įstatymo 19 straipsnio 3 dalyje nurodytas teisėjas priima sprendimą atsisakyti panaikinti atsisakymą reikšmingai slaptai bendradarbiavusį asmenį persekioti baudžiamąja tvarka, teikimą teikiantis prokuroras gali per 20 kalendorinių dienų apskūsti apygardos teismo pirmininko ar jo įgalioto teisėjo sprendimą Lietuvos apeliaciniam teismui. Šioje dalyje numatyti skundai paduodami per skundžiamą sprendimą priėmusį apygardos teismą. Lietuvos apeliacinio teismo sprendimas priimamas ne vėliau kaip per 10 kalendorinių dienų nuo reikiamos medžiagos

gavimo iš skundžiamą sprendimą priėmusio apygardos teismo. Lietuvos apeliacinio teismo sprendimas yra galutinis ir neskundžiamas.

5. Panaikinus sprendimą, kuriuo atsisakyta reikšmingai slaptai bendradarbiavusį asmenį persekioti baudžiamąja tvarka, Lietuvos Respublikos generalinė prokuratūra sprendžia klausimą dėl ikiteisminio tyrimo pradėjimo.

IV SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

22 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas ir įgyvendinimas

1. Šis įstatymas, išskyrus šio straipsnio 2 dalį, įsigalioja 2020 m. liepos 1 d.
2. Lietuvos Respublikos Vyriausybė ar jos įgaliotos institucijos iki 2020 m. birželio 30 d. priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.

23 straipsnis. Įstatymo pripažinimas netekusiu galios

Įsigaliojus šiam įstatymui netenka galios Lietuvos Respublikos organizuoto nusikalstamumo užkardymo įstatymas Nr. VIII-353 su visais pakeitimais ir papildymais.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas

Gitanas Nausėda

Pakeitimai:

1.
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [XIV-1209](#), 2022-06-28, paskelbta TAR 2022-07-15, i. k. 2022-15573
Lietuvos Respublikos organizuoto nusikalstamumo prevencijos įstatymo Nr. XIII-3068 4 straipsnio pakeitimo įstatymas